

**Plan- og byggesaksseminar
Tromsø**

25. og 26. januar – Rica Ishavshotell
Reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven

Innledning

- Innledning
- Temaveileder om reindrift
 - Oppbygging
 - Hvorfor skal reindrift tas opp i plansammenheng
 - Reindriften i Norge
 - Krav til deltagelse og medvirkning
 - Reindrift i plan
 - Sørlig om kart og distriktsplaner, innsigelser og stegning av trekk og flyttleier
- Avslutning

Utdrag fra Landbruksdirektørens lover

- Summen av forenklinger overstiger alltid det som kan oppfylles med de tilgjengelige ressursene.
- Ingen ordning er så dårlig at den ikke kan gjøres verre i forsøket på å gjøre den bedre.
- Forvanskeligjøring er enkelt. Forenkling er vanskelig
- Holdning og handling er ikke det samme.
- Arbeidet med å få endret et politisk vedtak starter straks vedtaket er fattet – og får dermed et forsprang i arbeidet med å gjennomføre vedtaket.

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Temaveileder om reindrift - Oppbygging</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Bakgrunnen for utarbeidelsen av en egen temaveileder om reindrift. • Oppbygging: <ul style="list-style-type: none"> - Reindrift og ny plandel - Reindriften i Norge - Deltagelse og medvirkning i planleggingen - Reindrift i planer - Særlig om enkelte reindriftstema i plansammenheng - Adresseliste - Ordliste • Bruk av temaveileren
4	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Hvorfor skal reindrift tas opp i plansammenheng??</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Mål og nasjonale føringer i reindriftspolitikken <ul style="list-style-type: none"> - Overordnet mål om en bærekraftig reindrift - Bedre sikring av reindriftens arealer - Økt kunnskapsnivå om reindrift, og om endringsprosesser og årsaksforhold - Større grad av samarbeid mellom kommuner og regional forvaltning – helhetstenkning. • Grunnloven § 110 a og internasjonale bestemmelser forplikter
5	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Reindriften i Norge</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Noen nøkkeltall: <ul style="list-style-type: none"> - 145 000 km² (40% av Norges areal) - 139 kommuner fra Engerdal i sør til Finnmark i nord - Om lag 240.000 tamrein av disse er om lag 70% i Finnmark - Totalt årlig slaktekvantum ca 2 000 tonn - Verdi av kjøtt salg i 2008 ca 160 mill kroner - Ingen import siden vinteren 2003 - Antall distrikter 82 per 31. mars 09 - Antall siidaandeler med rein 555 hvorav 397 i Finnmark - I underkant av 3000 personer er knyttet til den samiske reindriften
6	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Administrasjon og forvaltning</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Forvaltningsorganene <ul style="list-style-type: none"> - Regjeringen/Landbruks- og matdepartementet - Reindriftsforvaltningen Alta - 6 områdekontorer • Styringsorganene <ul style="list-style-type: none"> - Reindriftsstyret (7 hvorav 4 LD og 3 Sametinget) - Områdestyret 6 (5 evt 7 hvorav 3(4) FT og 2 (3) ST) - Distriktsstyret 3 personer • Sametingets rolle ved forvaltning av reindriften
7	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Reindriftenes rettsgrunnlag</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Det er anerkjent i norsk rett at reindriften har sitt selvstendige rettsgrunnlag uavhengig av reindriftsloven, og er basert på den bruken som har vært utøvd i de områder reindriften har disponer fra gammel tid. • Reindriftsloven gir en nærmere definisjon av innholdet i disse rettighetene, og en regulering av styring og utøvelsen. • Ny reindriftslov av 15. juni 2007 nr 40.
8	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Særlige hensyn og oppgaver i planleggingen</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Plb §3-1 Oppgaver og hensyn i planleggingen etter loven <ul style="list-style-type: none"> - Første ledd bokstav c): Sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv <ul style="list-style-type: none"> - Reindriften den sentrale samiske næringen - Ved utarbeidelse av planer er det viktig å ta hensyn til tidligere inngrep som har funnet sted innenfor distriktets grenser - Bestemmelsen har også betydning for vurdering om dispensasjon fra vedtatte planer, jfr § 19-2 - Fjerde ledd: Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde.
9	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Deltagelse og medvirkning</h3> <ul style="list-style-type: none"> I forbindelse med planprosesser som berører reindriften skal planmyndigheten gjennom hele planarbeidet sørge for åpen, bred og tilgjengelig medvirkning fra reindriften og styrings- og forvaltningsorganene. Pbl § 5-1 innebærer en plikt for planmyndigheten til å iverksette tiltak for å få den ønskede medvirkning. Kontakte den lokale reindriftsforvaltningen ved oppstart av planarbeidet. Opplegget for medvirkning fastsettes i planprogrammet. Krav til særskilt tilrettelegging – pbl 5-1 andre ledd. Konsultasjoner.
10	<i>Det kongelige landbruks- og matdepartement</i>

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Høringsfrister</h3> <ul style="list-style-type: none"> Høringsfrister til de ulike planforslagene er minst 6 uker Frist for å påklage enkeltvedtak etter loven er 3 uker fra det tidspunkt vedtaket er kommet fram til vedkommende part Behov for å forlenge fristen.....
11	<i>Det kongelige landbruks- og matdepartement</i>

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Reindrift i plan – Regional planlegging</h3> <ul style="list-style-type: none"> Regional planstrategi <ul style="list-style-type: none"> – Avklare behovet for regionale planer knyttet til reindriftsinteressene. – I samarbeid med den lokale reindriftsforvaltningen skal regional planmyndighet vurdere behovet for en særskilt behandling av reindriftens interesser ved utarbeidelsen av en regional planstrategi. Sentralt i vurderingen er: <ul style="list-style-type: none"> Grad av konflikt mellom reindrift og øvrige utmarksinteresser Arealsituasjonen til reinbeitedistriktene i regionen Behov for tiltak for å sikre sammenhengende arealer – Planstrategien skal beskrive hvordan reindriften og styrings- og forvaltningsorganene skal medvirke i planarbeidet.
12	<i>Det kongelige landbruks- og matdepartement</i>

	Hovedtema
	<h3>Regional plan</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Utover egne regionale planer for å sikre reindriftens interesser skal reindriften behandles når det utarbeides regionale planer som kan få virkninger for reindrifstøvelsen i regionen. <ul style="list-style-type: none"> - Ulike typer kraftutbygging - Samferdselstiltak - Hyttebygging - Andre beitbruksinteresser • Regjeringen kan pålegge at det utarbeides en regional plan for å sikre reindrifstinteressene
13	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3>Interkommunalt samarbeid</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Interkommunalt samarbeid kan være et nyttig virkemiddel for å møte reindriftens utfordringer. • Initieres gjennom: <ul style="list-style-type: none"> - Regional planstrategi - Anmodning fra Reindrifstforvaltningen og/eller Fylkesmannen - Kommunene selv tar initiativ - Pålegg fra MD • Interkommunalt samarbeid omkring utarbeidelse av KU • Kan bidra til økt hyttebygging!
14	Det kongelige landbruks- og matdepartement

	Hovedtema
	<h3>Kommunal planlegging – kommunal planstrategi</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Reindrifstkommuner skal kontakte den lokale reindrifstforvaltningen ved utarbeidelse av den kommunale planstrategien. • Gitte oppgaver og hensyn i § 3-1 skal følges opp. • Områdestyret har ikke anledning til å fremme innsigelse til planstrategien. • Utarbeidelsen kan virke som et verktøy i konflikthåndtering. Reindrifstinteressene og landbruksinteressene kan samordnes og gis nødvendig forutsigbarhet.
15	Det kongelige landbruks- og matdepartement

		Hovedtema
16	<h2 style="margin: 0;">Kommuneplan</h2> <ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsdel <ul style="list-style-type: none"> - Reindriftskommunene skal behandle reindriften i kommuneplanens samfunnsdel - Legge nødvendige strategier for å sikre arealgrunnlaget for reindriften i et langsiktig perspektiv - Hvordan virker reindriften inn på kommunens samfunnsutvikling • Arealdel <ul style="list-style-type: none"> - § 11-7 nr 5 LNFR 	
Det kongelige landbruks- og matdepartement		

		Hovedtema
17	<h2 style="margin: 0;">Kommuneplan - hensynssoner</h2> <ul style="list-style-type: none"> • Aktuelle hensynssoner <ul style="list-style-type: none"> - Særverdiområder og minimumsbeiter - Ekspropriasjonsområder/avtaleområder - Randsoner omkring vernområder • Retningslinjer knyttet til sonene <ul style="list-style-type: none"> - Om utbyggingstiltak og ferdsel - Avtale eller ekspropriasjonsvedtaket kan danne grunnlag for retningslinjer i forhold til reindriftsutøvelsen - Gir ikke grunnlag for å regulere selve reindriftsutøvelsen. 	
Det kongelige landbruks- og matdepartement		

		Hovedtema
18	<h2 style="margin: 0;">Reguleringsplan</h2> <ul style="list-style-type: none"> • Initieres gjennom: <ul style="list-style-type: none"> - Vurdere behovet for områderegulering knyttet til reindriftsinteressene i forbindelse med vedtak av kommunal planstrategi. - Bestemt i kommuneplanens arealdel. - Løpende vurdere behovet • Områdereguleringer kan være aktuelt for særverdiområder og minimumsbeiter • Hensynssoner kan være aktuelt i reguleringsplanen. Kan gis detaljerte bestemmelser knyttet til hensynssonene. • Planen vil stå som en ytre ramme og gir ikke mulighet for å regulere selve reindriftsutøvelsen. 	
Det kongelige landbruks- og matdepartement		

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Konsekvensutredninger</h3> <ul style="list-style-type: none"> Et tiltak eller en plan innenfor et reinbeitoområde kan i dag utløse en KU på bakgrunn av tiltaket eller planens virkning for reindriften. Vedkommende som fremmer forslag til plan eller søker tillatelse etter annet lovverk bør kontakte reindriftsforvaltningen for å få deres vurdering i forhold til hvordan reindriften blir berørt. Ved utarbeidelsen av KU skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte distrikt vurderes. For planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes skal reindriften vurderes og behandles dersom det antas at tiltaket eller planen kan få virkning i forhold til reindriftsutøvelsen i området.
19	<i>Det kongelige landbruks- og matdepartement</i>

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Enkelte reindriftstema i plansammenheng</h3> <ul style="list-style-type: none"> Kart og distriktsplaner <ul style="list-style-type: none"> - Arealbrukskart og verdiklassifisering - Reindriftsloven § 62 Distriktsplanen Innsigelser <ul style="list-style-type: none"> - Områdestyret - Sametinget Dispensasjon Stenging av trekk- og flyttleier, reindriftsloven § 22
20	<i>Det kongelige landbruks- og matdepartement</i>

	Hovedtema
	<h3 style="margin: 0;">Noen avsluttende ord fra Landbruksdirektørens lover</h3> <ul style="list-style-type: none"> Den uprøvde politikk svarer alltid til forventningene – og det er det bare den uprøvde politikk som gjør. At politikken er motsetningsfylt, og delvis i strid med seg selv, er ikke et tegn på at noe er galt. Det er et tegn på at noe er riktig. Det skal fremgå av saksbehandlingen hvem som har gjort de kloke vurderingene, og hvem som har gjort de dumme, slik at vi som har gjort de kloke kan dokumentere det i ettertid.
21	<i>Det kongelige landbruks- og matdepartement</i>

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN
